

יולי 2019

השפעת דישון חנקני בכרם על איכות היין

אחד הדברים המייחדים את ענף כרם היין בין ענפי המטע (בדומה לזיתים למשל) הוא שהפרי הנבצר לא משמש למאכל אלא כחומר גלם לתעשייה אחרת- תעשיית היין. רבות מההחלטות הגידוליות המתקבלות במהלך חייו של הכרם מושפעות מדרישות היקבים לכמויות או לאיכויות מסוימות. רוב כרמי היין בארץ המשויכים ליקבים הגדולים (כרמל, ברקן, טפרברג), וממוקמים לרוב בשפלת החוף ובחוף הכרמל הם 'כרמי כמות', כלומר כרמים המיועדים לייצור של יין יחסית פשוט וזול, והמטרה היא להפיק מהם כמות ענבים גבוהה כמה שיותר גבוהה לדונם.

לצד כרמי הכמות, כרמים רבים אחרים מוכוונים לייצור של יין איכותי. בכרמים כאלו הדגש הוא על הגעה לכמויות נמוכות יחסית של פרי ליחידת שטח, ולקבלה של ענבים עם חומציות טובה ומאוזנת, ארומות עשירות, צבע טוב בענבים אדומים וכדומה.

על מנת להגיע לאיכויות טובות של ענבים מתבצעות לרוב פעולות המגבילות את עוצמת הצימוח בכרם. מתבצעים דילולי שריגים ודילולי פרי, וכן קיטומים של העלווה, חילון האשכולות ועוד פעולות שתכליתן יצירה של כרם מאוזן יחסית בין עוצמת הצימוח לבין כמויות פרי מוגבלות.

גם הדישון, ובעיקר הדישון החנקני, משמש ככלי להפחתת עוצמת הצימוח. בכרמי איכות לרוב מקובל ליישם כמויות נמוכות מאוד של חנקן על מנת שלא לעודד צימוח נמרץ, וכן מקובל שלא לדשן דישון חנקני אחרי שלב הבוחל על מנת שלא לפגוע בצבירת צבע ובאיכויות הענב (Raban & Zipilevich, 2012)

ישנן בהחלט עדויות לכך שדישון חנקני עודף פוגע בביסוסיתתה של אנטוציאנינים, חומרי הצבע בענב, ולכן יש בהחלט היגיון במתן כמות חנקן נמוכה בכרמים המיועדים לאיכות. (Cambrollé, García, Ocete, Figueroa, & Cantos, 2013)

למרות האמור לעיל, אנחנו בדשן גת סבורים כי הנכון ביותר הוא לדשן את הכרם, וגם כרמי האיכות, בצורה סדירה ומאוזנת. מחקרים רבים שנעשו לאורך השנים בתחום הגפן והיין הראו כי גם בנושא ההשקיה, גם בדילולי האשכולות וגם בדילולי העלווה תמיד היה יתרון לטיפולים מאוזנים ולא קיצוניים. טיפולים קיצוניים יצרו במקרים רבים עקה קיצונית או חוסר פרופורציה בין הצימוח הוגטטיבי לבין המשאבים המופנים לפרי (B. BRAVDO, Y. HEPNER, C. LOINGER, S. COHEN, Munitz, Netzer, Shtein, & Schwartz, 1985; 2018)

לדוגמה- בכרמי כמות מקובל לדשן 8-12 ק"ג חנקן לדונם לעונה, לקבלת יבולים של 2-3 טון לדונם. כרמי איכות, המניבים כמחצית מכמות זו, רצוי שיקבלו לא פחות ממחצית מכמות חנקן זו (כ-4-6 ק"ג חנקן לדונם לעונה). הימנעות ארוכת טווח מדישון חנקני או דישון בכמויות נמוכות מאוד, כפי שמקובל בחלק מהכרמים, מביאים בסופו של דבר לצימוח חלש מדי של הכרם, לאובדן יבול פוטנציאלי ולעיתים לחוסר כדאיות כלכלית לכורמים.

אנו ממליצים על דישון חנקני סדיר לאורך העונה עד הבוחל, וכמו כן ממליצים לדגום עלים ולשלוח לבדיקת מעבדה על מנת לבקר את רמות יסודות ההזנה בכרם. כמו כן מומלץ מאוד ליישם דשנים ממשפחת ה'**בלו**', מייצב החנקן, המייעל מאוד את הדישון החנקני ומותיר חלק גדול יותר מהחנקן הניתן לכרם בצורת אמון. קליטה של חנקן בצורה זו מורידה את רמת הpH בסביבת בית השורשים,

יולי 2019

השפעת דישון חנקני בכרם על איכות היין

ומשפרת את התנאים לקליטה של מיקרואלמנטים. דבר זה נכון במיוחד בקרקעות גירניות, שרבים מהכרמים נטועים בהן.

לקבלת תכנית מסודרת לדישון, מותאמת לפי נתוני החלקה הפרטנית, מומלץ לפנות לאגרונום דשן גת באזורך.

יעקב הניג, אגרונום

yacovh@deshengat.co.il

054-4361147

מקורות:

B. BRAVDO , Y. HEPNER , C. LOINGER , S. COHEN, and H. T. S. (1985). Effect of Irrigation and Crop Level on Growth , Yield and Wine Quality of Cabernet Sauvignon, *36(2)*, 132–139.

Cambrollé, J., García, J. L., Ocete, R., Figueroa, M. E., & Cantos, M. (2013). Growth and photosynthetic responses to copper in wild grapevine. *Chemosphere*, *93(2)*, 294–301. <https://doi.org/10.1016/j.chemosphere.2013.04.080>

Munitz, S., Netzer, Y., Shtein, I., & Schwartz, A. (2018). Water availability dynamics have long-term effects on mature stem structure in *Vitis vinifera*. *American Journal of Botany*, *105(9)*, 1443–1452. <https://doi.org/10.1002/ajb2.1148>

Raban, E., & Zipilevich, E. (2012). יסודות הזנה בכרם, 1–16.

